

nebylo tudíž dobrovolné, nýbrž nutným důsledkem pachatelova přistižení a vylučuje proto, by se mohlo uznati na beztrestnost podle § 187 tr. zák. Ovšem uvedl nalézací soud zbytečně skutečnosti, poukazující k tomu, že poškozená obžalovanou stíhala, a dovolává se přímo i § 188 a) tr. zák., z čehož se zmateční stížnost snaží těžiti, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. poukazem k tomu, že ukradené věci byly vráceny dříve, než kdo mohl mysliti na pronásledování. Zmateční stížnost však sama připouští, že při správném použití by se na souzený případ vztahoval § 187 tr. zák.; na něm jest pak založen i odsuzující rozsudek v rozhodující části svého odůvodnění a proto netřeba se blíže obíratí vývody rozsudku ani zmateční stížnosti, pokud se vztahují na zvláštní ustanovení § 188 a) tr. zák., ana jest beztrestnost obžalované vyloučena již pro zjištěný nedostatek skutkové podstaty účinné lítosti podle všeobecného ustanovení § 187 tr. zák. Zvláště je též bez významu přesně zjišťovati, zda a kým byla obžalovaná pronásledována a zda, po případě kdy při tom peněženku odhodila, takže i formální výtky neúplnosti v tomto směru jsou bezvýznamné.

Čís. 3577.

Péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladu (§§ 105, 115 nař. ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák.) není osobní povinností zaměstnavatele; péče o to nemusí býti přenesena na osobu třetí, stačí ustanovení vedoucího dělníka; ten musí býti osobou způsobitou (nedbalost při výběru).

Na zaměstnavateli nelze se stanoviska trestního zákona žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spoléhat na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jichž výběru musí zachovávat jistou opatrnost.

Výklad nařízení a povinností podle nich podnikateli příslušejících jest věcí soudu, nikoliv znalců.

(Rozh. ze dne 6. září 1929, Zm II 140/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 5. dubna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek shledává zavinění obžalovaného v tom, že měl podle své povinnosti přísněji bdíti nad spotřebou výbušných látek, by

se řádně a bezpečně zacházelo s neupotřebenými dynamitovými patronami, a že, nemohl-li to sám, jak to dříve dělal, dojížděje asi dvakrát týdně do lomu, pro nemoc činiti, měl se postarati o příslušnou kontrolu Rudolfem W-em tvrzené spotřeby všeho dynamitu prostřednictvím jiné spolehlivé osoby a nespolehnouti se jen na ujištění Rudolfa W-a; že se tudíž nepostaral o evidenci nespotřebovaných patron a o bezpečné jejich uschování na určeném místě. Ohledně Rudolfa W-a zjišťuje rozsudek, že byl vedoucím dělníkem při pracích v lomu, že vždy potřebné výbušné látky na odběrovou poukázku obdržel sám od silničního výboru a že měl v osudné době klíček od bedny, kam se měly schovávat nespotřebované patrony, že obžalovaný W-a několikrát poučoval, jak má zacházeti s dynamitem, jmenovitě namrzlým a že nespotřebované patrony nemá bráti domů, nýbrž uschovávat je v oné bedně, vzdálené od obydlí. Dále uvádí rozsudek obhajobu obžalovaného, že W-ovi věřil, poněvadž byl W. mužem naprosto věrohodným a v lámání kamene zkušeným — rozsudek však nezjišťuje, zda této části obhajoby věří a zda byl či nebyl W. osobou spolehlivou. Stížnost uplatňuje zmateční důvody podle čís. 4, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř. a vyznívají veškeré její dotyčné vývody v ten smysl, že obžalovaný neporušil povinnost při kontrole a že všem povinností mu uloženým min. nařízením ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. a ze dne 4. srpna 1885, čís. 135 ř. zák. dostál. Pokud stížnost poukazuje, uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. k tomu, že o okolnostech těch měli býti slyšeni, jak bylo navrhováno, znalci, jest bezdůvodnou, neboť výklad nařízení a povinností podle nich podnikateli příslušejících jest věcí soudu. Oprávněna jest však stížnost s hlediska zmatku podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., pokud dovozuje, že obžalovaný neporušil povinnosti při kontrole a že všem svým povinnostem oněmi nařízením mu uloženým dostál, a, pokud s hlediska zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká rozsudku neúplnost pokud se týče nedostatek důvodů, a) jednak, poněvadž v rozsudku není uvedeno, v jakém směru obžalovaný svým kontrolním povinností nedostál, b) jednak, proč se neměl obžalovaný na W-a spolehnouti a proč měl míti příčinu cítiti se jím klamaným pokud se týče obelhávaným. Ježto rozsudek v tomto směru pod b) jest skutečně neúplným, pokud se týče stížen jest nedostatkem důvodů, jest zmatečným, pokud obžalovaného podle rozsudkového výroku uznává vinným, že se dopustil jednání, pokud se týče opomenutí, o nichž již podle přirozených pro každého poznatelných následků mohl postříci, že se jimi může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnoství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, neboť ony okolnosti jsou důležité pro řešení otázky, zda obžalovaný mohl předpokládati, že W. jako přední dělník, byv, jak soud sám zjišťuje, náležitě obžalovaným poučen o uschovávání nevystřílených patron a o používání patron namrzlých, bude jednati tak, jak učinil. Výtky s hlediska zmatku podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. a výtky s hlediska zmatku čís. 5 § 281 tr. ř. pod a) uvedené jsou odůvodněny ohledně rozsudečného výroku, že se obžalovaný, nepostarav se o řádnou evidenci a o bezpečné uložení dynamitových patron, dopustil jednání, pokud se týče opomenutí, o nichž podle své živnosti svého zaměstnání a podle svých zvláštních poměrů, mohl seznáti, že se jimi

může způsobiti nebo zvěšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. Rozsudek, který, jak z důvodů vidno, stěžovatele uznává vlastně vinným pro zanedbání předpisů zvláště vyhlášených, odůvodňuje tento výrok hlavně poukazem na ony předpisy, aniž by se jimi blíže zabýval a uvedl, v jakém směru byly předpisy ty překročeny. Obžalovaný byl jako stavitel povinen ve své živnosti a při svém zaměstnání — tedy i při svých zvláštních poměrech — řídit se při používání dynamitu předpisy oněch ministerských nařízení a byl ohledně evidence a uložení nevystřílených patron povinen zaříditi, pokud by nepřicházela v úvahu všeobecná nedbalost, o níž již shora byla řeč, jen to, co mu ony předpisy nařizovaly. Nelze zajisté na zaměstnavateli se stanoviska trestního zákona žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spoléhati na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jichž výběru musí ovšem zachovávat jistou opatrnost.

V souzeném případě přicházejí v úvahu hlavně předpisy § 105—115 min. nařízení čis. 68/1877 ř. zák. a § 7 min. nařízení čis. 95/1899 ř. zák. Podle ustanovení prv uvedených musí býti dělníci od inženýrů, polírů, partníků a šichtmistrů a pod. poučeni o podstatě preparátů a o bezpečnostních opatřeních, o výbušnosti třaskavin, jich uložení, o tom, co mají dělati při zmrazení a navlhnutí třaskavin, jak je mají nositi, vystřelovati a na ně kapsle zasazovati. Ohledně adjustovaných patron, které po pracovním dni zbudou, ustanovuje § 111 cit. nařízení, že nesmí býti nikdy brány od dělníků do bytu, nýbrž že musí býti od předních dělníků a pod. přes noc na bezpečném místě odděleně od ostatních třaskavin uschovány. Podle § 115 nesmí partníci a dělníci třaskaviny bráti sebou do bytu a jich používati k jiným účelům, než ke kterému jim byly dány; zaměstnavatel má pak pečovati o to, by spotřební skladiště bylo pod dozorem a zamčeno a by třaskaviny byly z něho vydávány jen spolehlivými lidmi a to jen v potřebném množství a by po skončení práce byly dělníky vráceny a na bezpečném místě uloženy. § 7 min. nařízení čis. 95/1899 ř. zák. ustanovuje, že zaměstnavatel má tímž způsobem pečovati o vydávání a o ukládání zážehů. Jde o otázku, zda péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladiště, jest osobní povinností zaměstnavatele, jejímž výkonem může sice pověřiti třetí osobu, avšak jen osobu třetí, nikdy však osobu vykonávající právě ony práce, jichž se dotýká povinný dozor zaměstnavatele, či zda i osoba, která se na pracích těch účastní, může onen dozor vykonávati, aniž by ještě zaměstnavatel na ni dožíral. V § 105 min. nařízení čis. 68/1877 ř. zák. uvádí se výslovně, jak již z části se stala o tom shora zmínka, »že dělníci vybavení třaskavinami mají býti od svého představeného inženýra, políra, partníka, šichtmistra, důlního a pod. zasvěceni v povahu těchto preparátů, a že se jim mají řádně vysvětliti všechna bezpečnostní opatření, která jsou při práci k uvarování nehod nutná«. Že k osobám těm patří vedoucí dělník, zřejmě ze slova »Partieführer« (partník). Podle § 115 cit. nař. má zaměstnavatel o to

pečovati, by byly spotřební magacíny řádně uzavřeny a pod dozorem, by z nich byly třaskaviny jen spolehlivými osobami jen v potřebném množství vydávány, a by neupotřebené třaskaviny byly koncem pracovní doby vráceny a na bezpečných místech uschovány. Jak by měl zaměstnavatel o to, co shora uvedeno, pečovati, v cit. min. nařízení uvedeno není a ani uvedeno býti nemůže, poněvadž taková bezpečná kontrola není možná, není-li zaměstnavatel sám při vydávání a odstřelování třaskavin přítomen. To však z důvodů shora uvedených možno není, při čemž též na váhu padá, že ten, kdo třaskaviny vydává, může je vydávati podle svého dobrého zdání a že při používání třaskavin — děje-li se racionelně — mohou býti třaskaviny též uspořeny. Musí se tudíž zaměstnavatel spoléhati na toho, koho vydáváním třaskavin pověřil — v souzeném případě to byl vedoucí dělník Rudolf W. Z těchto úvah a ze shora cit. doslovu § 115 a 105 cit. nař. vychází na jevo, že péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladiště, není osobní povinností zaměstnavatele a že péče o to nemusí býti přenesena na osobu třetí, nýbrž že stačí ustanovení vedoucího dělníka, jenž však musí býti osobou způsobilou (nedbalost při výběru). Není-li tento přední (vedoucí) dělník osobou způsobilou a věděl-li o tom zaměstnavatel neb nepřesvědčil-li se o tom, že takovou osobou je, pak ovšem je on za kontrolu zodpovědným. Než v tom směru postrádá napadený rozsudek zjištění a bylo jej již proto zrušiti. Ve druhé řadě jest odůvodněn i zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., pokud stížnost vytýká, že soud nepřihlédl k výpovědi svědka Adolfa K-a, jenž udal, že mu W. řekl, že si může dynamit zaopatřiti sám. Tato výpověď byla důležitou k posouzení otázky, zda dynamit, jímž bylo neštěstí přivozeno, pocházel ze zásob obžalovaného. Okolnosti tímto svědkem potvrzené by mohly nabýti významu i v případě, kdyby nalézací soud nabyt přesvědčení, že přední dělník Rudolf W. nebyl osobou spolehlivou a způsobilou a že se obžalovaný při náležité opatrnosti o tom mohl přesvědčiti. Z těchto důvodů bylo napadený rozsudek zrušiti a podle § 288 čis. 1 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3578.

Podmíněné odsouzení nelze povolit obžalovanému, který se dopustil několika trestných činů, jež nejsou výronem chvilkového vybočení z mezí právního řádu, nýbrž činy podle své povahy uváženy a připsány.

I když vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. a k ustanovení § 6 odst. čtvrtý druhá věta zákona o podmíněném odsouzení mělo býti rozhodnuto jednotně o celém trestu uloženém dvěma rozsudky, nedovoluje zásada § 295 tr. ř. tak postupovati, omezil-li státní zástupce své odvolání jen na rozhodnutí obsažené v rozsudku pozdějším.

(Rozh. ze dne 12. září 1929, Zm I 739/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v České